

Investeren in een duurzaam verbond tussen boeren en natuur

Natuurderij 'KeizersRande' is een project van IJssellandschap, die eigenaar is van het betreffende grondgebied en ook de investeerder en eigenaar van de terp met daarop de opstallen van de Natuurderij. IJssellandschap verpacht de gronden en de gebouwen aan boerin Annette Harberink. Bij het ontwikkelingstraject en het ontwerp van de Natuurderij is zij nauw betrokken.

Op het bedrijf zullen ca. 80 melkkoeien van het oude roodbonte ras 'MRIJ' (= Maas Rijn en IJssel vee) gehouden worden en ongeveer evenveel jongvee (natuurlijk gehoord!). In de winter is het vee gehuisvest in de strobedstal, waar iedere koe haar eigen ligplaats kiest. Het stro vermengd met mest is weer de organische meststof voor de graanteelt op de akkers. Het stro, als overblijfsel van die graanteelt, wordt opgeslagen in de stroberging, de granen geplet en gevoerd aan het vee. Zo is de kringloop weer rond. Tegen de tijd dat de kalfjes geboren worden is er in de stroschuur ruimte. In het voorjaar gaat het vee de wei in en komt alleen nog 2x per dag in de melkstal om gemolken te worden. Alleen bij hoog water zal al het vee in de stal verzameld worden.

Door deze wijze van boeren blijft de vegetatie laag en kan het water blijven stromen, zijn er permanente weiden waar veel plek is voor bloeiende kruiden, weidevogels, vlinders en kleine zoogdieren en kleuren de akkers van de klaprozen en korenbloemen. Voor de wandelaar en fietser is er een prachtig afwisselend landschap met baltsende kieviten en roodbont vee in de wei. Deventer scholieren leren hier over het wel en wee van vee, landbouw en natuur.

De Natuurderij als gebouw ademt de kringloopgedachte en het boeren met de natuur. Het is een tegelijk sobere en elegante terpboerderij aan de hank (nevengeul) in het zicht van Huis Nieuw Rande. Het landgoed Rande is als het ware over de dijk getrokken en verenigd met de Keizers- en Stobbenwaarden (vandaar de naam KeizersRande). De Natuurderij vormt het kloppend hart van dit nieuwe grote landgoed 'KeizersRande' aan de rand van Deventer aan de IJssel.

ijssellandschap

Havezate De Haere
Haereweg 4 | 8121 PJ Olst
T 0570 - 63 59 55 | F 0570 - 63 76 47
stichting@ijssellandschap.nl
www.ijssellandschap.nl

ijssellandschap

Natuurderij
KeizersRande

Natuurderij KeizersRande Investeren in een duurzaam verbond van ecologie en economie

Kunnen in het landelijk gebied natuur, landbouw, ecologie, economie en recreatie nog wel duurzaam samengaan? Om dit daadwerkelijk te bereiken ontwikkelt IJssellandschap een uniek project onder de naam Natuurderij KeizersRande. Het betreft de bouw van een modern biologisch melkveebedrijf met een zeer veelzijdige missie (zie toelichting hiernaast). De Natuurderij is gepland op een natuurlijk en cultureel bijzondere locatie, namelijk in de prachtige uiterwaarden bij Deventer aansluitend op het landgoed Rande.

De locatie en het concept hangen direct samen met de vergravingen in de IJssel die in opdracht van Rijkswaterstaat zullen worden uitgevoerd in het kader van het nationale programma Ruimte voor de Rivier. De hoogteverschillen in de uiterwaarden, wisselende waterstanden, omvang van het gebied en extensieve agrarische bedrijfsvoering maken het mogelijk om bovengenoemde gebruiksdoelen duurzaam te combineren.

Het bedrijfsmodel is gebaseerd op het innovatieve Wageningse beheerconcept 'Boeren voor de Natuur', waarbij de agrarische exploitatie ten dienste staat van de natuur- en landschapswaarden binnen het hele gebied. Moeder natuur krijgt volop kansen doordat de agrarische bedrijfsvoering zeer extensief is. Essentieel hierbij is het uitgangspunt van de 'gesloten kringloop' (geen externe aanvoer van meststoffen of veevoer).

Natuurderij KeizersRande

- Innovatief biologisch melkveebedrijf met gesloten kringloop
- Veelzijdige missie, met water- en natuurbeheer
- Bijzondere architectuur op unieke locatie

De integrale missie van de Natuurderij

Natuurderij KeizersRande

Annette Harberink – de boerin op Natuurderij Keizersrande

economie

moderne agrarische bedrijfsvoering op biologisch-dynamische grondslag met een duurzaam en gezond rendement in een gesloten kringloop

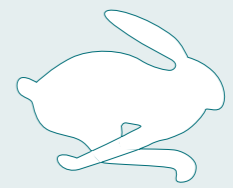

ruimtelijke kwaliteit

moderne boerderij met de allure van een landhuis; natuurlijke inpassing in het landschap en cultuurhistorische aansluiting bij landgoed Rande

ecologie

kringloop-principe in bedrijfsprocessen, geen externe aanvoer van mest of veevoer, energiebesparing, hoogwaardig en duurzaam materiaalgebruik

Organisatie

Natuurderij KeizersRande is een initiatief van IJssellandschap. Sinds het jaar 1267 beheert de stichting (en haar rechtsvoorganger 'De Verenigde Gestichten') landerijen rondom Deventer. Steeds met zorg en respect voor het land, de natuur en de mensen die er wonen, werken en/of recreëren. IJssellandschap bezit momenteel 4000 ha en 75 panden en heeft 17 medewerkers in dienst.

Het project Natuurderij wordt geleid door de directeur van IJssellandschap, ondersteund door stafmedewerkers en een projectsecretariaat. Dit project komt tot stand in samenspraak met Rijkswaterstaat, Waterschap Groot Salland, Provincie Overijssel en Gemeente Deventer.

water

optimale veiligheid dankzij goede doorstroomcapaciteit van de uiterwaarden door middel van begrazing en bemaaiing

natuur

hoge biodiversiteit door differentiatie in begrazing, bemesting en bemaaiing

recreatie/educatie

optimale beleving van het landschap door paden en uitzichtpunten; voorlichting in speciale ontvangstruimte

